

Minden gyerek tehetséges

Túlzás lenne sikertörténetnek nevezni, de most már legalább elmondható, hogy optimista. „Nyugalom van körülöttünk, nem rugdos belénk senki” – mondja nagyot szuszszanva Deák Istvánné, a várapalotai Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola igazgatónője. A vihar elvonnulni látszik, az intézmény az elmúlt héten gond nélkül ünnepelhetette ötödik születésnapját.

„Perifériára kerültek, mi sikerélményhez juttattuk őket”

Fotó: Áfrány

Nem volt ez mindig így. A kezdetekről, a képviselő-testülethez eljuttatott első kérvényről olvasható az évfordulóra megjelent füzetben: „Beadványunkat vizsgálva (az önkormányzat) azt a kérdést vetette fel, mivel ad többet ez az iskola a gyermekeknek, mitől lesz más, mint a többi, mert kilenc mellé egy tizedik iskolára nincs szükség. (A

tú tanuló felzárkóztatásáról szolt Deákné és munkatársainak pályázata. Az elképzelések dr. Zsolnai József értékközvetítő és képességfejlesztő programjára (ÉKP) épültek, a helyi megvalósítás Zsolnai tanár úr áldásával indulhatott.

Öt esztendő után, sebeket feltépve, vélt vagy valós sérelmeket újra felszínre hozva, talán felesleges azzal foglalkozni, miért nem a Bán Aladár iskolában valósult meg a teljes program. Deák Istvánné és Ipkovich Istvánné 1990 decemberében elkezdte a magániskola szervezését. Az önkormányzat kezdetben csak rövid időre adott megbízást, kötött szerződést. Idővel – a jogszabályoknak megfelelően – aláírták a tíz évre szóló közoktatási megállapodást. A vállalt feladatok bővülése, a létszámváltozás, a kollégium miatt az öt év alatt hét alkalommal tárgyaltak a várapalotai önkormányzattal. „Mindig bizonyítanunk kellett, hogy tudjuk, értjük azt, amit csinálunk.”

A huzavona valahol érthető. Ha létrejön egy új általános iskola, a már meglévő többenél finanszírozási gondok jelentkeznek: az intézmények a létszám arányában kapják a központi támogatást, amit a fenntartó önkormányzatnak a működés érdekében ki kell egészíteni. A magániskolába átjelentkező diákok „viszik magukkal” ezt a támogatást, a „normatívát”, viszont az othagyott iskolát akkor is fűteni, világítani kell, a pedagógusoknak fizetést adni – de már kisebb keretből.

A jegyző a harmadik tanévben törvényességi vizsgálatot rendelt el. Az eredmény pozitív. A magán- és alapítványi iskolák minősítőbizottsága is megfele-

lőnek látott mindent. A revíziók után kezdett felmelegedni a fagyos léghő.

Tehetséges és csalódott gyerekek

Az alsóvárosban, a Dankó utcában, a vasút mellett a megszűnőben lévő Veszprémi Szénbányáktól kapták az épületet, a bányá alakította át az egykori munkásszállót. Kialakult a tanterület, „...aki úgy érezte, képes vállalni a programot, az itt maradt”. Nem közalkalmazottak, de törvény szerint a besorolás, előremenetel, szabadság, 13. havi fizetés itt is kötelező. Az átlagosnál több az F kategória, év végén maradt pénz jutalmazásra, bérfejlesztésre is.

Sokáig úgy mérték a város iskoláit, hogy 1. számútól a 9-es iskoláig – és a magániskola. Ez nem a pedagógusoknak fáj, hanem a diákoknak.

Az első beiratkozásra a szülők azért hozták a gyerekeket, mert a lurkót tehetségesnek tartották, és itt nagyobb lehetőséget láttak az átlag feletti képesség kibontakozására. Vagy azért hozták, mert az előző intézményben csak kudarcot, csak csalódást élt át a kisdíák, s kíváncsiak voltak a problémák okára. A tanári kart is meglepte, hogy a segítségükkel akarják ledolgozni a hátrányokat. Gyorsan át kellett alakítani a programot, a tehetséggondozás mellé beépíteni a felzárkóztatást.

A tandíj a kezdetektől változatlan, ma is havonta háromezer forint. A szülők nehezen hitték el, hogy ez nem fog emelkedni. Mi lesz, ha már a család nem tud fizetni, ha ezért vissza kell menni a régi iskolába. A váltás a gye-

reket viselné meg. Az alapítvány által működtetett magániskola alapítványok, pályázatok segítségével tudja ilyen alacsony szinten tartani a havi támogatás összegét. Kiemelkedő tanulmányi eredményért már ösztöndíjat is adnak.

Amikor a szülő kritikát mondhat

„Hittük és valljuk, minden gyerek tehetséges valamilyen területen, s a pedagógus szakmai és emberi kötelessége, hogy meglegje a gyermekben ezt a tehetséget.” Társadalomismeret, embertan, néptánc, furulya, tenisz, úszás, első osztálytól nyelvoktatás, számítástechnika, kerámia szakkör: lehetőségek a tehetség megtalálására. Speciális tanulószoba, ahol a tantárgyankénti felzárkóztatás mellett arról beszélgetnek, hogyan kell tanulni az adott tárgyat.

Százhét diák jelentkezett az első hét évfolyamra. Esztendőre indult a szakiskola, egy budapesti esélyjavító program átvételével. Deák Istvánné: „A nyolcadikban végzők egy részét nem vették fel sehova. Lehet, hogy rossz matekosok voltak, de szívesen dolgoztak. Perifériára kerültek, mi sikerélményhez juttattuk őket, ez hamar jelentkezett a teljesítményben is.” Kezdetben bőrsőket, szövöket oktattak, majd ABC-áruházi eladókat is. A kézművesek második helyezést értek el az országos népművészeti találkozón.

Az igazgatónő nem tagadja, volt olyan pont, amikor már ott tartott, nem bírja, feladja. Ám valami, valaki mindig segített. Főleg a szülők. „Amikor a szülő már meg meri mondani, mit szeretne másképpen, amikor kritikát mond a pedagógusról, az egy jó viszony. Nálunk a szülők, a diákok is alakítják az iskolát.”

„Jó lenne, ha lehetne az iskolában egy helyiség, az ajtaján Gyere be és mesélj! felirattal. Itt egy olyan tanárral beszélhetné meg a gyerek a problémáit, amit kedvel. Mivel a legtöbb tanár egyben pszichológus is, ez kitűnő alkalom lenne arra, hogy a diák megnyugodjon és megkönynyítse a lelkét” – írta az Almaim iskolája című pályázatra Járásí Virág nyolcadik osztályos tanuló az intézmény Diákélet című újságjában. Nem véletlenül nevezhető optimistának a várapalotai magániskola története.

Ármás János

Deák Istvánné: – Mindig bizonyítanunk kellett

beadvány) Nem az alá, főrendeltségre gondolt, nem minősíteni kívánt, hanem a paletta színesítésére, a választás lehetőségeinek megadására. Ez pedig teljesen jogos, elfogadható és átgondolandó kívánság a szakma és a közvélemény részéről.”

Zsolnai József áldásával

A tési-dombi Bán Aladár Általános Iskolában kezdődött minden. 1989-ben a kultuszminisztérium pályázatot írt ki a közoktatás differenciált fejlesztése címmel. Tehetséggondozásról, differenciált képességfejlesztésről, hátrányos helyze-